Nr. 32. **Aleksandrów-Kuj.**, dnia 2 listopada 1926 r. Rok 1.

Tygodnik Urzędowy
powiatu Nieszawskiego.

Abonament wynosi kwartalnie 1.50 zł, miesięcznie 0.50 zł. Z dostawą pocztową zł 1.69 kwart., 57 gr miesięcz. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują prenumeratę.

Ogłoszenia na 4-łamowej stronicy za milimetr 10 gr. Częstsze ogłoszenia wysoki rabat. Wszystkie biura reklam. przyjmują ogłosz. Cena egz. pojedyńcz. 10 gr.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków lub tp., wydawnictwo nie odpowiada za niedostarczanie pisma, a prenumeratorzy nie mają prawa do odszkodowania.

DZIAŁ URZĘDOWY.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Poz. 254.

Starostwo Nieszawskie.

Obwieszczenie.

Na podstawie art. 22 o powszechnym obowiązku służby wojsk. wzywam wszystkich mężczyzn urodzonych w 1906 r. oraz starszych, którzy dotychczas do spisów poborowych nie zgłosili się względnie nie stawali przed Komisję Przeglądową do bezwzględnego zgłoszenia się w Magistracie i Urzędzie gminnym do spisu najpóźniej do 31. grudnia rb.

Chwilowo zamieszkali na terenie gminy, o ile zgłosili się do spisu w innej gminie, winni to udowodnić zaświadczeniem odnośnej gminy.

Jako dowód zgłoszenia się do spisu, otrzyma każdy odpowiednie zaświadczenie.

Osoby uchylające się od obowiązku osobistego zgłoszenia się do spisu oraz osoby, zgłaszające się z nieusprawiedliwionych przyczyn po terminie tj. po 31 grudnia rb., będą karane w myśl art. 87 Ustawy grzywną do 500 zł lub aresztem do 6 tygodni albo obu tym karom łącznie.

Aleksandrów-Kuj. dnia 25 października 1926 r.

Starosta:

Ricci.

L. 22194/26.
Starostwa Nieszawskie.

Poz. 255.

Do

Magistratów i Urzędów gminnych pow Nieszawskiego.

Zgodnie z § 140 rozporządzenia wykonawczego do Ustawy o powszechnym ob. sł. wojsk. w terminie od 1. XI. do 31. XII. rb. należy rozpocząć przyjmowanie osobistych zgłoszeń roczn. 1906 oraz mężczyzn w wieku od 21 do 23 roku życia włącznie, którzy dotychczas na żądną Komisję nie stawali. Do zgłoszeń poiecam wezwać zainteresowanych za pośrednictwem obwieszczeń wzór którego podaję w niniejszym Tygodniku Urzędowym. W tym celu Magistraty i Urzędy gminne sporządzą odpowiednią ilość odpisów i prześlą sołtysom z poleceniem rozplakatowania i dopilnowania ażeby wszyscy zainteresowani uczynili zadość stawiennictwu. Zgłoszenia należy przyjmować kierując się §§ 140—141—142 rozp. wykon.

Na podstawie zgłoszeń należy rozpocząć sporządzenie spisów poborowych w dwóch egzemplarzach w myśl wskazówek §§ 146—148—150—151—152—153—154 rozporządzenia wykonaw. Co do osób urodzonych na terenie gminy, lecz nieznanych z miejsca pobytu należy postąpić w myśl § 149 rozp. wykon. Do sporządzenia spisów należy zużytkować rejestry ośmnastoletnich i wyciągi z metryk urodzenia i śmierci nadesłanych Urzędom przez urzędników stanu cywilnego §§ 138 i 139 rozp. wykonawczego. **(W razie nieotrzymania omawianych wyciągów polecam bezzwłocznie powiadomić Starostwo).**

Zwracam uwagę na ścisłe dotrzymanie terminów, dotyczących spisów poborowych według przesłanego Magistratom i Urzędom gminnym kalendarza dn. 24. 8. rb. za L. 24096/25.

Druki należy używać według wzorów, a mianowicie: 1) zgłaszającym się wzór № 12, 2) na spisy wzór № 14, które prawdopodobnie zostały już przez Urzędy sprowadzone ze Związku Pisarzy gminnych w Warszawie.

Przed rozpoczęciem przyjmowania zgłoszeń i następnie sporządzenia spisów należy dokładnie przypomnieć sobie dotychczasowe zarządzenia i Dz. Ust., a przedewszystkiem:

Dz. Ust. №№ 61 z 1924 r. 37 z 1925, okólniki Starostwa, 1) 24095/25 z dn. 17. XI. roku ub., 2) 15067/26 z dn. 8. VII. r. b. 3) 17701/26 z dn. 20 VIII. r. b.

Podając powyższe polecam PP. Burmistrzom i Wójtom pod ich osobistą odpowiedzialnością dopilnować, ażeby czynności wyżej wym. rozpoczęto i skończono w terminach, by w ten sposób uniknąć niepotrzebnych korespondencji i ponagleń.

Oczekuję przeto: 1) 10. stycznia 1927 r. powiadomienia o ukończeniu przyjmowania zgłoszeń,

2) 15. lutego 1927 r. bezwzględnego nadesłania jednego egzemplarza spisu.

Niedotrzymanie terminów i niewykonanie powyższego zgodnie z wydanemi w tym względzie zarządzeniami i okólnikami będę karał bezwzględnie winnych w drodze dyscyplinarnej w myśl przysługującej mi władzy.

Aleksandrów, dnia 25 października 1926 r.

Starosta
Ricci.

L. 22194/26.

Poz. 256.

Odpis z odpisu.

Uchwała Komitetu Prezydjalnego Rady Nadzorczej zatwierdzająca wniosek Dyrekcji P. B. R. uchwalony w dn. 23. VII. 1926.

Upoważnia się Dyrekcję Państwowego Banku Rolnego do udzielenia kredytu przy nabywaniu uszlachetnionego ziarna siewnego do ogólnej wysokości zł 1.000.000 na zasadach następujących:

1) Państwowy Bank Rolny udzieli firmom handlowym ziarna uszlachetnionego kredytu dyskontowego do ogólnej wysokości złotych 1.000 000 stanowiącego dopłatę różnicy cen między uszlachetnionym ziarnem siewnem a zbożem handlowem.

Wysokość różnicy tej ustala się:

a) przy kwalifikowanych nasionach oryginalnych do 75% ponad wartość giełdową zboża konsumcyjnego;
b) przy kwalifikowanych nasionach pierwszego odsiewu do 40% ponad wartość giełdową zboża konsumcyjnego;

2) Wykaz firm hodowlanych oraz sumę kredytu dla każdej ustala Państwowy Bank Rolny po porozumieniu z M-stwem Roln. i D. P. zależnie od zdolności kredytowej każdej z firm.

3) Firmy hodowlane mogą składać do dyskonta weksle:

a) z wystawiania rolników bezpośrednio odbierających ziarno siewne do ogólnej sumy zł. 500000.
b) z wystawiania organizacji spółdzielczych (rolniczo-hodowlanych, kredytowych i ich central) oraz kas gminnych do ogólnej sumy zł 500000.

Niewykorzystany do dnia 10. września rb. kredyt p. b. (może być udzielony rolnikom p. a.)

Do punktu a). Będą przyjmowane weksle rolników (p. a) z wystawienia tychże rolników i żyrowane przez firmę hodowlaną lub z dodatkowem żyrem rolniczej organizacji handlowej nie spółdzielczej. Przy pierwszej podaży weksli rolników powinna być dołączona do tych weksli informacja o stanie majątkowym wystawcy pg. wzoru Państwowego Banku Rolnego oraz potwierdzenie fachowej organizacji rolniczej, że nabywca posiada taki obszar ziemi, na którym wysiew ziarna uszlachetnionego będzie racjonalnym z wymienieniem ilości ziarna oryginalnego i pierwszego odsiewu nabytego od firmy hodowlanej.

Do punktu b). Wymaga żyro na wekslach organizacji spółdzielczych Państwowy Bank Rolny ustali po przedłożeniu przez firmy hodowlane wykazu tych spółdzielni lub ich organizacji centralnych.

Państwowy Bank Rolny zastrzega sobie prawo dokonywania cenzury składanych przez firmę weksli oraz odmowy przyjęcia weksli wystawców kredytowo nieodpowiedzialnych.

4) Państwowy Bank Rolny udzieli kredytu z terminem do 6-ciu miesięcy przy oprocentowaniu.

a) przy wekslach rolników 14% rocznie,
b) przy wekslach organizacji spółdzielczych i kas gminnych 12% rocznie pod warunkiem, że bezpośrednio odbiorca ziarna siewnego nie będzie obciążony przez spółdzielnię i kasę gminną więcej ponad 16% rocznie.

5) Organizacje spółdzielcze i kasy gminne mogą przejąć część kredytu firm hodowlanych w Państwowym Banku Rolnym po każdorazowem porozumieniu się z Państwowym Bankiem Rolnym.

Uchwalono na posiedzeniu Komitetu Prezydjalnego Rady Nadzorczej P. B. R. w dn. 23. VII. 1926 r.

(—) A. Woytkiewicz. (—) Wolski,
Sekretarz Rady Naczeln

Starostwo Nieszawskie.

Okólnik.

Do Magistratów i Urzędów gminnych.

Powyższe przesyłam do opublikowania sposobem tam praktykowanym.

Aleksandrów, dn. 8. października 1926 r.

Starosta:
Ricci.

L. 17326/26

Poz. 257.

Odpis.

Zasady ogólne.

Udziel. pożyczek na podniesienie hodowli.

Ministerstwo Rolnictwa i D. P. przekazuje sumy, przewidziane w budżecie Ministerstwa Rolnictwa i D. P. na podniesienie hodowli, a przeznaczone na udzielanie pożyczek Państwowemu Bankowi Rolnemu do administracji na podstawie §§ 3 48 statutu Państwowego Banku Rolnego (Dz. U. R. P. 1925 r. Nr. 69 poz. 487) na zasadach nastepujących:

1) Pożyczki mogą być udzielane na zakup bydła rogatego, owiec, trzody chlewnej i drobiu, a także na organizację przerobu i zbytu tych zwierząt i ich wytworów, oraz instalacje, związane z doświadczalnictwem z zakresu wytwórczości zwierzęcej oraz na uprawę pastwisk.

2) pożyczki udzielone będą zarówno osobom fizycznym, jak i osobom prawnym za zabezpieczeniem, przewidzianem w statucie Państwowego Banku Rolnego dla operacji kredytowych Banku, a uznanym w każdym poszczególnym wypadku przez Dyrekcję Banku za wystarczające.

3) Termin spłaty pożyczek nie może przekraczać:

a) na zakup bydła rogatego — 3 lat,
b) na zakup owiec, trzody chlewnej i drobiąt — 1 roku,
c) na budowę mleczarń spółdzielczych parowych lat — 10,
d) na budowę mleczarń spółdzielczych ręcznych — lat 5,
e) na zakup urządzeń służących do zbytu i przerobu, wymienionego w § 1 inwentarza i jego wytworów — lat 10,
f) na instalacje, związane z urządzeniem przetargów i wystaw zwierząt gospodarskich i ich wytworów i z doświadczalnictwem z zakresu wytwórczości zwierzęcej, oraz na uprawę pastwisk — lat 5,
g) na kapitał obrotowy dla rolniczych orga-

nizacji, mających na celu zbyt inwentarza i jego przetworów — 1 rok.

4) Pożyczki udzielane na okres jednego roku lub krócej, będą spłacane jednorazowo w terminie płatności pożyczki.
Spłata innych pożyczek rozpoczyna się po upływie roku od dnia zaciągnięcia pożyczki oblicza się w równych ratach półrocznych i kończy się w dniu upływu terminu pożyczki.

5) Oprocentowanie pobierane od dłużników będzie wynosiło: od pożyczek wymienionych w pp. 3 pod a. b. — 8% c. d. e. f. 6% i pod g. — 10% w stosunku rocznym. Od powyższego oprocentowania Państwowy Bank Rolny będzie potrącał na pokrycie własnych kosztów administracyjnych — 2% w stosunku rocznym od pożyczek wymienionych w p. 3. pod a. b. i g. oraz 1% w stosunku rocznym od pożyczek wymienionych w p. 3 pod c. d. e. f.

6) Odsetki obliczane od niespłaconej części sumy płatne są zgóry w ratach półrocznych. Sumy ściągnięte przez Bank Rolny tytułem odsetek lub zwrotu kapitału winny być bezzwłocznie przelane do centralnej Kasy Skarbowej Państwowej na odpowiednią pozycję dochodową Ministerstwa Rolnictwa. Państwowy Bank Rolny przedkłada Ministerstwu Skarbu kwartalne sprawozdanie o stanie tego kredytu.

7) Pożyczki przyznaje Dyrekcja Państwowego Banku Rolnego zgodnie ze statutem Banku w myśl zasad wyżej wskazanych. Całkowitą odpowiedzialność za dostateczne zabezpieczenie pożyczek i ich ściągalność ponosi Państwowy Bank Rolny. W posiedzeniach Dyrekcji bierze udział delegat Ministerstwa Rolnictwa i D. P. nie dotyczy to pożyczek, odrzuconych ze względu na niedostateczne zabezpieczenie.

8) Pożyczka musi być użyta wyłącznie na cel, na jaki została przyznana. W razie użycia na inny cel, albo nieuzasadnionej zwłoki w użyciu pożyczki wedle przeznaczenia, pożyczka staje się, bez względu na termin, wymagalną i podlega natychmiastowemu zwrotowi na żądanie Banku.

9) Bank inkasuje i ściąga od dłużników raty oraz weksle, inne należności z tytułu wydanych pożyczek, jak również prowadzi odrębną księgowość tego kredytu.

10) Ministerstwu Rolnictwa i D. P. służy prawo nadzoru nad prawidłowem zużyciem powierzonego kredytu i udzielanych pożyczek.

(—) Raczyński p. s.
Za Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Starostwo Nieszawskie
L. 2143/26

O k ó l n i k.

Do

Magistratów i Urzędów gminnych
w powiecie.

Powyższe podaję do wiadomości.

S t a r o s t a:
Ricci.

Aleksandrów, dn. 23. X. 1926 r.

Poz. 258.

Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych.
№ 704/K-II.

Subwencje pieniężne na pokazy koni.

W a r s z a w a, dnia 2. września 1926

Odpis z odpisu.

Do

Pana Wojewody
w W a r s z a w i e.

W sprawie podań o otrzymanie subwencji na nagrody pieniężne na pokazach koni, poszczególne starostwa i powiatowe organizacje społeczno-rolnicze zgłaszają wnioski najczęściej w terminach bezpośrednio przed datą odbycia pokazu. Ponieważ procedura asygnowania pieniędzy wymaga pewnego czasu, tego rodzaju nagłe a spóźnione zgłoszenia nie mogą być w żaden sposób przez Ministerstwo uwzględnione.

Co zaś dotyczy roku 1927 zechce Pan Wojewoda polecić Wydziałowi Rolnemu, aby już teraz zawiadomił wszelkie instytucje mające tytuł zgłoszenia deklaracji o urządzenie pokazu, aby nie później, jak w miesiącu styczniu złożyły deklaracje o zamiarze urządzenia pokazu koni.

Miejsca pokazów zostaną definitywnie ustanowione przez Ministerstwo, o czem zainteresowane organizacje będą powiadomione za pośrednictwem właściwego Urzędu Wojewódzkiego.

Terminy pokazów będą pozostawione uznaniu organizacji miejscowych, które są obowiązane podać takowe do wiadomości Ministerstwa Rolnictwa nie później jak na 6 tygodni przed odbyciem pokazu. Organizacje, które nie zachowują tego warunku, nie mogą liczyć na otrzymanie subwencji na nagrody pieniężne.

Za Ministra:
(—) podpis nieczytelny
Dyrektor Departamentu Chowu Koni.

Starostwo Nieszawskie
L. 19087/26

Aleksandrów dnia 7. października 1926 r.

O k ó l n i k.

Do

Magistratów i Urzędów gminnych
w powiecie.

Powyższe przesyłam do opublikowania sposobem tam praktykowanym.

S t a r o s t a:
Ricci.

Poz. 259.

Ministerstwo Rolnictwa
i Dóbr Państwowych
Nr. 3339/R. I.

Warszawa, dnia 11. września 1926 r.

Odpis.

Przedmiot: Żydowskie kolonje rolnicze. —

Ze sprawozdań Żydowskiego Towarzystwa Kolonizacyjnego (I. C. A.), którego centralnem siedliskiem jest Londyn, widać, że ruch kolonizacyjny żydowski stanowi zorganizowaną akcję i że praca w tym zakresie, między innemi, prowadzona jest przez rozmaite związki i stowarzyszenia zawodowe. Pragnąć mieć dokładny obraz tego ruchu, Min. Roln. i D. P. zwraca się o przedstawienie możli-

wie wyczerpującego materjału statystycznego, dotyczącego:

1. ilości organizacji rolniczych żydowskich, działających na terenie województwa,
2. obszaru ziemi, będącego w posiadaniu rolników żydowskich: a) dzierżawionej, b) własnej,
3. powierzchni kultury rolnej i ogrodniczej tych gospodarstw,
4. ilość rodzin żydowskich, żyjących z pracy na roli.

Za Ministra:
(—) podpis nieczytelny

Naczelnik W-łu Wytwórczości Rośln.

Starostwo Nieszawskie
L. 21057/26.

Aleksandrów, dnia 23. października 1926 r.

O k ó l n i k.

Do Magistratów i Urzędów gminnych
w powiecie. —
do wiadomości i sprawozdania do dni 15. —

S t a r o s t a:
Ricci.

Poz. 260.

Starostwo Nieszawskie
L. 19627/26.

Ogłoszenie przetargu.

Dnia 12. listopada 1926 r. o godzinie 11. przed południem w gmachu Starostwa Nieszawskiego w Aleksandrowie-Kujawskim, odbędzie się przetarg na dzierżawę działki gruntu Nr. 13 obszaru około 9,18 ha z majątku państwowego Łany Wybranieckie gminy Radziejow obecnie dzierżawionego przez Antoniego Mielczarka na trzyletni czasokres tj. od dnia 1. stycznia 1927 r. do 1. stycznia 1930 r. Cena wywoławcza 20 ctn. m. żyta rocznie. Nowy dzierżawca obowiązany jest zwrócić dotychczasowemu dzierżawcy wartość nasion oziminy, zasianej w jesieni 1926 r. Przy zdawaniu dzierżawy na 1. stycznia 1930 r. dzierżawca obowiązany jest zostawić bezpłatnie 3 ha zasiane oziminą i 3 ha orki zimowej. Wszystkie podatki i powinności w naturze obowiązują dzierżawcę. Wadjum do przetargu wynosi 300 zł.

Aleksandrów, dnia 19. października 1926 r.

S t a r o s t a:
Ricci.

Starostwo Nieszawskie
L. 19627/26.

Aleksandrów, dnia 19. października 1926 r.

Do Magistratów i Urzędów gminnych
w powiecie. —

Polecam podać do publicznej wiadomości treść dołączonego obwieszczenia sposobem tam praktykowanym. —

S t a r o s t a:
Ricci.

Poz. 261.

Pow. Nieszawski.

Wykaz
zachorowań i zgonów na choroby zakaźne
w powiecie za czas od 17. do 24. X. 1926 r.

Gmina	Wieś	Dur brzuszn. chor.	Dur brzuszn. zgon	Róża chor.	Róża zgon	Inne chor. chor.	Inne chor. zgon			Zdezynf. szt. rzeczy	Odkażono mieszkań	Odwszono osób
Aleksandrów												
Ciechocinek		1										
Osięciny	Przysiek	4										
Osięciny	Osłonki	1										
Razem		6		1						140	2	28

Lekarz powiatowy (—) Dr. Szerzeniewski.

Poz. 262.

Do wszystkich PP. Wójtów i Burmistrzów.

Wyjaśnienie.

O ile w danej miejscowości niema pryszczycy to można wydawać świadectwa pochodzenia na świnie na targi i jarmarki.

Za Przewodniczącego Wydziału Powiatowego
(—) Krynicki.

Poz. 261.

W Y K A Z
chorób zaraźliwych zwierząt domowych panujących względnie wygasłych w powiecie nieszawskim w czasie od 15—31-go października 1926 r.

Nazwa choroby	G m i n a	Miejscowość	Uwagi:
Nosacizna	Lubanie	St. Zbrachlin	Wybuchła
Pryszczyca	Aleksandrów	Ośno	Wygasła
"	Boguszyce	Chlebowo	"
"	"	Wierzbinek	"
"	"	Ziemięcin	"
"	Lubanie	Waganiec	"
"	Osięciny	Borucin	Kwarantanna
"	"	Lekarzewice	"
"	"	Szalonki	"
"	Raciążek	Sierzchowo	Wygasła
	S ł u ż e w o		
Zaraza dziczyzny	Bądkowo	Kościuszkowo	"
	Lubanie	Siutkówek	"
"	Straszewo	Żołnowo	Kwarantanna
"	Osięciny	Sęczkowo	Wygasła
"	"	Borucin	Wybuchła
Zaraza świń	Lubanie	Nieszawska kol.	Wygasła
"	"	St. Zbrachlin	"
"	Służewo	Poczałkowo	"
	S t r a s z e w o		Kwarantanna
Wścieklizna	Piotrków-Kuj.	Złotowo	"
"	Raciążek	Turzno	Wygasła
"	Straszewo	Brzeźno	Kwarantanna
Zaraza stadnicza	6	14 (16 zagr.)	3 kl. chore 4 kl.podej. o chorobę, 19 kl. podej. o zarażen. się

(—) Krynicki, powiat. lek. weterynarji.

Dział nieurzędowy.

W sprawie zarazy dziczyzny (Bolingera).

Dotąd byliśmy pozbawieni środków przeciwko tej zarazie, która niespodziewanie napastowała i z nóg zwalała bydło i t. d. Obecnie nauka święci nowy tryumf: wytworzoną została surowica przeciw zarazie Bolingera. Prawda, że cena surowicy jest jeszcze dosyć wysoka, co więcej: na 1 szkukę trzeba zużyć 40-50 gram surowicy, po niej zaś co tydzień należy trzykrotnie zastrzykiwać szczepionkępo 2 gr., 5 gr. i ostatecznie 10 gram. Takim sposobem zabieg około zabezpieczenia inwentarza od inwazji zarazy Bolingera jest i kłopotliwy i kosztowny, w każdym razie nie tak drogi, aby nie było warto stosować go dla inwentarza.

Cena surowicy i szczepionki (bez pracy) na 20 sztuk bydła z trzykrotnem stosowaniem szczepionki wynosi 160 zł (sam materjał).

Było też dotąd ogólnem mniemaniem, że używanie mięsa ze sztuk, dorżniętych na zarazę Bolingera, zdrowiu ludzkiemu szkody nie przynosi. Najnowsze badania stwierdziły, że bódźce tej choroby są dla ludzi b szkodliwe i wywołują cierpienie zwane „pasteurella Bouftardi" które się umiejscawia w wątrobie, płucach i opłucnej, we wsierdziu i nerkach. Niekiedy porażony jest jeden narząd, innym razem wszystkie. Dlatego mięso od sztuk porażonych bolingerką do konsumcji jest niezdatne i powinno być niszczone.

(—) Krynicki,
pow. lek. weter.

Tępić szczury.

W numerze 29. „Tygodnika Urzędowego" wspomniałem ile miljonów wydaje Polska na utrzymanie swoich szczurów. Mówię „swoich", bo w sprawie tępienia tych gryzoniów robi się tak mało, jakby gospodarzom zależało na tem, aby te kochane „swoje" szczury od jakiejkolwiek przygody zachować. Gdybyśmy zresztą postępowali praktycznie i łapali szczury gwoli jedzenia, jak to robią chińczycy — toby te „swoje" szczury mogły się może choć w części gospodarzowi wypłacić za to, co mu zjedzą; pamiętajmy bowiem, że każdy szczur zjada pokarmów za 9 groszy dziennie. Ale my szczurów nie jadami, tembardziej, że 75 % szczurów jest zarażonych trychinami (włośniami), więc spożywanie ich . . . brr . . . jest obrzydliwie wstrętne i niebezpieczne. Jednak wielki brak artykułów spożywczych silniejszym jest niż wielki wstręt i poczucie niebezpieczeństwa: dlatego podczas oblężenia Paryża przez Niemców w 1871 roku paryżanie z kanałów wyławiali szczury, a delikatne paryżanki spożywały niekiedy smaczne z nich potrawy.

Sposobów tępienia szczurów mamy mnóstwo, lecz — jak doświadczenie uczy — wytępione w pewnym miejscu, po niejakim czasie na nowo zaszczurzają opuszczone poprzednio siedlisko, które przez czas nawet dłuższy może od nich być wolnem.

Pan Czapski dawny właściciel Radomia w pow. lipnoskim i później Aleksandrowa pod miastem Aleksandrowem Kujawskim radykalnie u siebie wytępił szczury, poświęciwszy za każdym razem na to po dwa dni czasu i wszystką robociznę wraz z 2 parami koni. Konie wciąż dowoziły wodę w beczkach, którą wlewano do wszystkich nor aż do ich przepełnienia; a gdy wypłoszone szczury zaczęły się z nor wydobywać — czekała na nie armia chłopaków z kijami, których ciosy usłały całe podwórze trupami. W przeciągu tej krótkotrwałej wojny budynki zostały od szczurów uwolnione: na placu legło około 200 szczurów (w Radomicach) a niedobitki opuściły okolice na lat kilka. Gdy się jednak zjawiła nowa para szczurów — energiczny ich pościg na długo odjął im chętkę ponownego tu osiedlenia się.

W jednym z elewatorów, w Rosji, użyto do tępienia tego robactwa sposobu opartego na właściwości gipsu, który zmięszany z wodą daje twardą masę, a nierozpuszczalną, jak kamień. W miejscu zaszczurzonem poustawiano korytka z gipsem: gips przysypano cukrem, zaś na to nalano cienką warstę roztopionego sadła baraniego. I gips, i cukier sypano zapomocą łyżek, aby rzeczy tych nie było czuć człowiekiem. W pobliżu umieszczono naczynia z wodą do picia. Szczury rzuciły się na sadło osłodzone, do którego ze spodu zawsze przywarło nieco gipsu, spożywszy ten przysmak, szczury łapczywie piły wodę, z którą gips kamieniał w żołądkach, od czego gryzonie ginęły — i wyginęły.

O innych sposobach pomówimy w przyszłości, żaden jednak nie będzie dobrym, o ibe będzie stosowanym tylko w jednym gospodarstwie: tępienie trzeba prowadzić systematycznię przez ogół mieszkańców kraju. —

(—) Krynicki,
niesz. pow. lek. weterynarji.

Pomoc przy zadławieniu się zwierząt.

Zadławienie najwięcej zdarza się u bydła; bywa to wtedy, jeżeli w gardzieli lub w przełyku uwięzną obce ciała, jak ziemniaki, buraki, jabłka i t. p. Objawy w takich razach są: niepokój, wystraszone oczy, częste wyciąganie szyi i otwieranie pyska, ślinotok, przyspieszony oddech.

Jeżeli stan taki będzie trwać dłużej, nastąpi wzdęcie, a następnie i śmierć.

Pomoc powinna być natychmiastowa, umiejętna i musi polegać na następujących rękoczynach:

Jeżeli obce ciało uwięzło w gardzieli, to można spróbować wyjąć je ręką; jeżeli zaś utknęło ono dalej w przełyku i jest widoczne lub wyczuwalne w rowku żylnym z lewej strony szyi, to należy w ciągu choćby kilkunastu godzin często wlewać w pysk po pół szklanki oleju lnianego lub rzepakowego i co pewien czas próbować popychać obce ciało w górę ku pyskowi. Jeżeli obce ciało uwięzło głębiej, to nie spieszyć się z przetykaniem go biczyskiem, bo to względnie dosyć często powoduje przedziurawienie przełyku; lecz spokojnie cały dzień wyczekać, a ciało to rozmięknie i samo powoli przejdzie do żołądka. W razie silnego wzdęcia u bydlęcia przebić żwacz troakarem w lewej słabiźnie dla wypuszczenia gazów, lepiej zaś założyć aparat „Wulkan", który usunie gazy bez przebijania ściany żołądkowej.

Z. Olszański, lekarz weterynarji.

Pomoc przy skaleczeniu.

W razie skaleczenia świeżego z wykonaniem opatrunku nie można zwlekać ani jednej minuty.

Przedewszystkiem należy zatamować krwiotok. W tym celu przykłada się na ranę w kilkoro złożony kawałek czystej gazy zmaczanej w wodzie karbolowej i mocno utrzymuje się bandażem lub dłonią aż do zatrzymania się krwiotoku. Można również do tego użyć gazy, lub czystego płótna miękkiego, które nałożyć na ranę i polewać czystą gorącą wodą z octem (nie ciepłą).

Rany głębokie przy silnych krwiotokach trzeba koniecznie tamponować, to jest zatykać do dna czystą lub sterylizowaną gazą (nie watą!) zwilżoną w 3% rozczynie ałunu lub taniny albo też w eterze. Jeżeli przy niewielkiej ranie jest bardzo duży krwiotok, który nie daje się zatamować wyżej opisanymi sposobami, należy wtedy taką ranę przypalić płaskiem, tępem żelazem, rozpalonem do białości.

Następnie po zatamowaniu krwiotoku należy ranę dokładnie wypłókać 1% rozczynem lizolu (brać 1 łyżeczkę czystego lizolu na 3 szklanki przegotowanej ostudzonej wody) lub 2% wodą karbolową; przepłókiwanie wykonywać za pomocą szprycki lub też czystego szklannego irygatora.

Po wypłókaniu, jeżeli rana nie jest duża, trzeba ją głęboko wyjodynować watą na patyczku owiniętą gazą (watę dobrze czystą nitką przywiązać!), potem zasypać jodoformem, kseroformem lub nawet sproszkowaną naftaliną, albo kwasem bornym, założyć grubą warstwą czystej gazy i zabandażować. Jeżeli rana jest bardzo duża, przytem rozerwana i skóra wisi, to przedewszystkiem potrzeba krótko wystrzyc włosy naokoło rany, i po wypłókaniu i wyjodynowaniu przystąpić do zeszycia skóry.

Zaszywanie wykonywać za pomocą czystego białego kręconego jedwabiu, który przed samem zaszywaniem powinien być przez 5—10 minut wygotowany lub wymoczony w wodzie karbolowej lub lizolowej.

Przy zaszywaniu igłę należy wkłuwać na 2 centymetry od brzegu rany i każdy ścieg zawiązywać 3 lub 4-krotnie.

W czasie zaszywania nie dotykać rany palcami, choćby nawet czysto wymytemi.

Z. Olszański, lekarz weterynarji.

Za redakcję i dział urzędowy odpowiedzialny: Sekretarz Sejmiku Zdzisław Zydowo Aleksandrów-Kuj.
Drukiem i nakładem Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu.